

Născută în Ekaterinburg în 1978, Alina Bronsky a imigrat în Germania la vârsta de treisprezece ani, iar în prezent locuiește în Frankfurt. A studiat medicina și a lucrat ca advertising copywriter și ca redactor la un cotidian. Primul ei roman, *Parcul cioburilor* (*Scherbenpark*, 2008; ALLFA, 2015), a fost foarte bine primit de public și de critici. Nominalizat la Premiul German pentru Literatură de Tineret și la prestigiosul premiu „Ingeborg Bachmann“, *Scherbenpark* a cunoscut o adaptare dramatică în Frankfurt în 2011 și urmează să fie ecranizat. Alina Bronsky a mai scris două romane: *Die schärfsten Gerichte der tatarischen Küche* (2010), care a candidat la Premiul German de Carte, și *Spiegelkind* (2012). Romanele sale au fost traduse în mai multe țări, printre care Italia și Statele Unite.

„Experiența de imigrant influențează
multe aspecte din viața mea, dar nu și scrisul.
Nu scriu despre imigranți. Scriu despre
oameni... Nu e nevoie să fii imigrant
ca să te simți singur și neînțeles.“

Alina Bronsky

ALINA BRONSKY PARCUL
CIOBURILOR

Traducere din limba germană și note de
Ida Alexandrescu

EDITURA ALLFA

SCHERBENPARK

Alina Bronsky

First published in the German language as *Scherbenpark* by Alina Bronsky

Copyright © 2008, 2009 by Verlag Kiepenheuer & Witsch GmbH &

Co. KG, Cologne, Germany

PARCUL CIOBURILOR

Alina Bronsky

Copyright © 2015 Editura **ALLFA**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BRONSKY, ALINA

Parcul cioburilor / Alina Bronsky; trad.: Ida

Alexandrescu. – București: ALLFA, 2015

ISBN 978-973-724-344-7

I. Alexandrescu, Ida (trad.)

821.161.1-31=135.1

821.112.2-31=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside
Romania, without the written permission of **ALLFA**,
is strictly prohibited.

Copyright © 2015 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA** :

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax : 021 402 26 10

Distribuție: 021 402 26 30 ;

021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare : Ruxandra Câmpeanu

Tehnoredactare : Liviu Stoica

Corectură : Anca Tach

Design copertă : Alexandru Novac

Câteodată mi se pare că sunt singura din cartierul nostru care mai are visuri rezonabile. Eu am numai două și de niciunul dintre ele nu are de ce să-mi fie rușine. Vreau să-l omor pe Vadim. Și mai vreau să scriu o carte despre mama. Am găsit deja un titlu: *Povestea unei roșcate fără minte, care ar mai fi trăit și azi dacă ar fi ascultat de fata ei cea mare și înțeleaptă*. Poate că sună mai curând a subtitlu. Dar încă nu m-am apucat de scris, așa că mai am timp să mă hotărăsc.

Cei mai mulți de la noi din cartier nu au niciun fel de visuri. Serios, chiar i-am întrebat. Iar visurile celor puțini care mai au așa ceva sunt atât de jalnice, încât în locul lor aș prefera să nu am niciunul. Visul Annei, de exemplu, este să se mărite cu un bogătan. Bărbatul visurilor ei trebuie să fie judecător, să aibă cam treizeci și cinci de ani și, dacă se poate, să nu fie nici prea urât.

Anna are șaptesprezece ani, la fel ca mine, și spune că s-ar mărita pe loc cu primul sac de bani care i-ar ieși în cale. Ar putea în sfârșit să părăsească Solitarul și să se mute în apartamentul luxos al judecătorului. Nimeni în afară de mine nu știe că Anna ia uneori tramvaiul până în centru și înconjoară de treisprezece ori tribunalul landului, cu speranța că judecătorul își va face în sfârșit apariția, o va remarca, îi va dărui un trandafir roșu, o va scoate la o înghețată, după care o va duce în locuința sa elegantă de la mansardă.

Anna spune că trebuie să lupti pentru fericire, altfel momentul prielnic o să treacă pe lângă tine.

— Vacă proastă ce ești! Știi tu de fapt ce este Solitarul? am întrebat-o odată. Este un diamant deosebit de nobil, încastrat solitar într-o coroană. Ar trebui să-ți placă. Niciodată n-o să mai locuiești într-un Solitar dacă te muți de aici.

— Ai scornit asta pe loc, pur și simplu! N-ar fi numit nicio-dată blocul ăsta de beton după un diamant, a spus Anna. Oricum, dacă știi prea multe, îmbătrânești înainte de vreme și pe deasupra te mai și zbârcești. Așa zice un proverb rusesc.

Cum judecătorul Annei se lasă așteptat, ea se culcă acum cu Valentin, care și el are un vis de mână a treia. Își dorește un Mercedes nou-nouț, alb ca zăpada. Dar mai întâi trebuie să-și ia examenul de conducere, așa că deocamdată împarte fluturașe înainte de ore. Pentru că banii pe care-i câștigă din activitatea asta se adună greu și sunt mult prea puțini, Valentin se duce de două ori pe săptămână la o pereche mai în vârstă și face curățenie. Bătrânii locuiesc în cealaltă parte a orașului, iar de serviciu i-a făcut rost maică-sa, care face curat la vecini. Nimeni nu trebuie să știe că Valentin merge și face curățenie, fiindcă dacă s-ar ști, băieții l-ar snopi în bătaie și Anna ar termina cu el.

De cele mai multe ori Valentin are o mutră de parcă i-ar fi băgat cineva un morcov în fund. Cred că înțelege și el cum stau lucrurile: chiar dacă ar reuși vreodată să strângă suficiente parale cât să-și permită un carnet de conducere pentru un Mercedes alb, tot i-ar trebui încă două vieți de frecat podele pe la alții. De-abia în cea de-a treia viață ar putea, eventual, să se urce la volan și să dea o tură.

Petru cel Mare, dimpotrivă, visează la o blondă veritabilă cu ochi căprui. Umbla într-o vreme cu Anna, care are ochi căprui, dar care nu este în niciun caz o blondă sadea. Acum umblă cu altă fată, colegă de clasă. Numai că îi e peste mână, pentru că fata nu stă în Solitar, ci în centru. Așa că, de când s-au cuplat, se tot plânge că trebuie să-și petreacă jumătate din viață în tramvai. Dar în tramvai se uită după alte blonde.

Eu nu l-am interesat niciodată – părul meu este prea închis la culoare.

Mă cheamă Sașa Naimann. Nu sunt băiat, chiar dacă așa crede toată lumea din țara asta când îmi aude numele. Nici nu mai știu de câte ori le-am explicat oamenilor că Sașa este o formă de alint atât pentru Alexandru, CĂT ȘI pentru Alexandra. Eu sunt Alexandra. Porecla mea este Sașa, așa îmi spunea mama mereu și așa vreau să mi se spună. Dacă cineva mă strigă Alexandra, nu

răspund. Asta mi se întâmpla deseori pe vremea când eram nouă în școală. Acum se întâmplă numai când vine un profesor nou.

Uneori mă gândesc că nu mai vreau să cunosc pe nimeni niciodată, pentru că m-am săturat să explic din nou și din nou același lucru: de ce mă cheamă Sașa și de cât timp trăiesc în Germania și cum se face că știu așa de bine limba germană, de vreo zece ori mai bine decât toți rușii de origine germană la un loc.

Știu germana pentru că am capul plin de materie cenușie, care arată ca o nucă și care macroscopic are multe circumvoluțiuni, în timp ce microscopic, dimpotrivă, o mulțime de sinapse mândre. Probabil că am cu câteva milioane de sinapse mai mult decât Anna, bag mâna în foc că așa e! În afară de germană mai știu fizică, chimie, engleză, franceză și latină. Dacă se întâmplă vreodată să iau nota doi, vine profesorul la mine și se scuză.

Sunt foarte bună, mai ales la mate. Acum șapte ani, când am venit în Germania, matematica a fost singura materie pe care am reușit s-o stăpânesc imediat în clasa a cincea. De fapt, aș fi putut rezolva și problemele de clasa a opta. În Rusia mersesem la o școală de matematică.

Când am ajuns aici nu știam boabă de germană, dar, bineînțeles, știam cifrele. Eram prima care găsea soluțiile la ecuații și mereu le rezolvam corect. Eram singura din clasă care știa cât de cât cu ce se mănâncă algebra și geometria. Colegii mei se strâmbau de parcă ar fi fost niște nume de boli.

Mama râdea și îmi spunea că până și ei îi par ciudată. Întotdeauna i-am părut ciudată pentru că gândeam mai logic decât ea. Nu era o femeie proastă, dar era mult prea sentimentală. Citea cel puțin o carte groasă pe săptămână, cânta la pian și la chitară, știa o groază de cântece și se pricepea bine la limbi străine. Germana, de exemplu, a învățat-o foarte repede, iar înainte de asta se descurcase binișor în engleză.

Dar nu s-a priceput niciodată la matematică, fizică și chimie. Tot așa, nu a știut niciodată cum să-și dea seama când e timpul să dea afară un bărbat. Astea sunt calități pe care se vede că le-am moștenit de la tata. Tot ce știu despre el e că are mai multe titluri de doctor și un caracter infect. „Pe ăsta îl ai și tu deja“, îmi spunea mama. „Iar titlurile vor veni și ele.“

Sunt singura din cartierul nostru care merge la școala „Alfred Delp“. E un liceu catolic particular, și nici până astăzi nu știu de ce m-au admis – fără să cunosc bine limba, nebotezată, îmbrăcată într-un pulovăr roz de lână croșetat de bunica, pe vremea când nu purta încă nimeni pulovăre roz. De mână cu mama, care vorbea o engleză stricată cu accent îngrozitor, dar apăsător, și care își purta despletit părul roșu ca focul. În cealaltă mână ținea un litru de lapte într-o pungă de plastic de la Aldi¹.

În afară de mama, sute de arhitecți, medici și avocați germani catolici și-au înscris copiii la această școală. Toți, oameni pe a căror frunte se poate citi cu litere mari „Donez din tot sufletul și cu toată larghețea“.

La „Alfred Delp“ nu trebuie să plătești taxe școlare, dar „Donațiile sunt binevenite“. Secretara școlii, doamna Weimers, care ne-a măsurat cu privirea, peste ramele ochelarilor, pe mama, pe mine și punga de plastic, cu siguranță și-a făcut iute o impresie realistă despre „lichiditățile“ (cum le numim noi, liceenii de elită) mamei.

Mama a remis, ce e drept, douăzeci de euro în primul an de la admitere, iar în cel de-al doilea, douăzeci și doi de euro – mai mult n-a putut. De fapt, până și sumele astea erau prea mari pentru ea, dar mama era mărinimoasă din fire. „Nimic nu urăsc mai mult decât parazitismul“, îi plăcea ei să spună. „Numai la tine urăști asta“, îi răspundeam mereu. „Încearcă să-l urăști și la alții. La Vadim, de exemplu.“

Acum cred că cei de la școală m-au primit numai ca să asigure puțină diversitate. Mulți copii de medici, de avocați și de arhitecți nu au fost admiși. Într-un final s-au format patru clase de a V-a, pline până la refuz, iar în clasa mea, a V-a C, eram singura „provenită dintr-o familie de imigranți“. În clasa a V-a A era un băiat cu tată american, iar în a V-a B, unul cu mamă franțuzoaică. În toată școala n-am văzut nici măcar un negru și pe nimeni care măcar să aducă a arab. Așa că, prin mine, clasa mea este fruntașă la capitolul ăsta.

În prima zi de școală, colegii se holbau la mine de parcă tocmai aș fi coborât dintr-un OZN. Mi-au pus întrebări pe care

¹ Lanț de supermarketuri cu reduceri în Germania.

la început nu le-am putut înțelege. În scurt timp am reușit să le descifrez, dar până atunci, toți mă etichetaseră deja ca inabordabilă. A durat ceva timp până când s-au obișnuit cu mine.

Deși cei mai mulți dintre ei nu mai văzuseră până atunci un străin de aproape, au fost cu toții foarte drăguți cu mine. Una dintre primele propoziții pe care le-am înțeles a fost un compliment pentru pulovărul meu. Probabil din milă. Curând după aceea, după ce învățasem să vorbesc, să socotesc, să scriu după dicțare și ajunsesem singura care știa să pună toate virgulele unde trebuie, colegii păreau să se bucure. Și poate chiar se bucurau.

Mama îmi tot spunea să-mi invit prietenii de la școală la noi acasă. Spunea asta pentru că habar n-avea cum stau lucrurile. Ea invita prieteni întruna. Fusesem de două ori acasă la niște colegi de clasă, la Melania și la Carla, și, oricât m-aș fi străduit, nu puteam nici în ruptul capului să mă închipui invitându-le pe ele la mine.

Nu știu ce m-a uimit atunci cel mai mult: ordinea din camera Melaniei, mobilele cu miros de lustru, cum credeam că există doar în cataloage și în fanteziile Annei, faptul că se lua masa de prânz în camera de zi, la o masă ovală, și nu în bucătărie, sau așternuturile cu imprimeu de căluți. Nu mai văzusem până atunci lenjerie de pat colorată. La noi cearșafurile erau numai albe sau bleu cu model, dar toate erau foarte vechi și decolorate. Cum de-o putea cineva să adoarmă cu toți caii ăia jucându-i în fața ochilor?

Apropo, mama Melaniei e din Ungaria. Am fost foarte uimită când am aflat, în primul rând pentru că Melanie nu pomenise niciodată de asta și în al doilea rând pentru că Melanie arată ca o nemțoaică get-beget, mai mult chiar decât celelalte fete de la mine din clasă. Exact așa cum își închipuie străinii că arată o tânără nemțoaică, mai ales dacă n-au pus niciodată piciorul în Germania.

Are părul blond, proaspăt tuns și bine pieptănat, până la bărbie, ochi albaștri, obraji trandafirii și o geacă de blugi bine călcată, miroase a săpun și rostește cu o voce pițigăiată propoziții care, de regulă, nu trec de două silabe și care-i ies din gură ca niște boabe săltărețe de mazăre. Dacă nu aș fi cunoscut-o în

carne și oase, n-aș crede nici astăzi că poate să existe în realitate cineva ca ea.

În schimb, mama ei vorbește cu accent, deși nu am observat asta la prima mea vizită. Pe atunci, și accentul meu încă scârțâia ca o bicicletă ruginită. La masa de prânz m-a privit cu milă pe furis și mi-a pus întrebări despre orașul meu natal, despre vreme, despre fosta mea școală și despre mama.

I-am răspuns că mama a studiat istoria artei și că acasă juca într-o trupă de teatru ale cărei spectacole erau cu regularitate interzise și că vrea să-și caute și aici un teatru micuț, la care să joace. Mama Melaniei a înghițit în sec și a schimbat subiectul, întrebându-mă dacă viața în blocul nostru nu este prea periculoasă. I-am spus că apartamentele sunt mult mai curate și mai plăcute decât casa în care locuiam dincolo. Rusiei îi spun mereu „dincolo“. Melanie molfăia colțunașii ei cu brânză dulce și își corecta mama când folosea câte un articol greșit. În rest, i-am povestit despre un sondaj pe care îl făcuserăm noi în clasă ca să aflăm ce-și doresc colegii de ziua lor de naștere și șapte colegi spusese că vor o nouă instalație stereo.

— Ei și? a zis mama Melaniei mijindu-și ochii.

— Nu știi ce înseamnă asta? a întreat-o Melanie, căscându-și ochii albaștri. O NOUĂ instalație stereo. Asta înseamnă că ei au deja toți una. Iar eu încă n-am.

— Dar ai una în camera ta, m-am băgat eu în vorbă; deși vorbeam încă prost, vorbeam mult.

— Aia-i o vechitură de care a vrut să scape vărul meu mai mare, a spus Melanie. Nu mai e bună de nimic, nu poate să facă nimic din ce face o instalație stereo modernă.

După masă ne-am întors în camera ei cea ordonată. Melanie a pornit instalația stereo. Am dat peste un teanc de reviste *Bravo* vechi și m-am pus pe citit. Între timp, Melanie se învârtea cu scaunul de birou și trâncănea la telefon cu o prietenă. Pentru că nu aveam nimic să ne spunem, am considerat că mi-am petrecut bine timpul. Seara, mama Melaniei m-a dus cu mașina acasă, s-a uitat îngrijorată în jur și a insistat să mă conducă până la ușă, ca să fie sigură că mă ia mama în primire.

Dar mama nu era acasă. Aveam cheie.

— Să mai vii pe la noi, a zis mama Melaniei și m-a mângâiat pe obraz.

— Bine, i-am răspuns, iar în sinea mea: „Numai când oți avea reviste noi!”

După aceea am început să văd casa noastră cu alți ochi.

Îmi închipuiam cum impecabila Melanie, în jacheta ei de blugi, ia liftul împreună cu mine. Cum se uită în jur, la fel de agitată ca mama ei. Cum parfumul ei de săpun intră într-o luptă fără speranță cu miasmele de urină din casa scărilor – și pierde. Cum intră pe ușă și vede canapeaua noastră luată de la gunoaie, cu o măsuță șubredă în față, la care e de ajuns să te uiți strâmb o dată, că se și prăbușește. Cățile de pe jos. Micul televizor cu stiva de casete video. Încă de pe atunci nu mai folosea nimeni casete! Bufetul fără uși. Șosetele tatălui meu vitreg pe calorifer. Ciorapii fratelui meu pe scaun. Aveam cinci scaune și niciunul nu semăna cu celălalt, pentru că toate erau de la gunoaie.

Mâncam întotdeauna în bucătărie, mai puțin când dădeam vreo petrecere cu musafiri. Atunci trebuia să punem umărul la treabă și să golim camera de zi, ca să facem loc pentru scaunele împrumutate de la vecini. Masa din bucătărie era de obicei plină cu borcane de marmeladă, scrisori, vederi, sticle pe jumătate goale și ziare vechi. Aveam douăzeci de farfurii, care nu semănau una cu alta, fiindcă mama le cumpărase una câte una de la talcioc.

Nu aveam pe atunci mașină de spălat vase, și adesea cele douăzeci de farfurii se îngrămădeau toate în chiuvetă până când mama se întorcea acasă și făcea ordine. Mai spălam și eu vasele din când în când, dar destul de rar. Refuzam mai ales când mi-o cerea Vadim, acel Vadim care nu spăla niciodată resturile de omletă arsă din tigaie. Numai când pronunța amenințător cu gura lui murdară numele mamei făceam repede curat.

Urăsc bărbații.

Anna spune că există și bărbați buni. Drăguți, prietenoși, care gătesc și fac curat și câștigă bani și vor copii și fac cado-uri și rezervări pentru concedii și care poartă haine curate și nu beau și poate arată chiar bine. Unde or fi, mă întreb, pe Lună? Anna este convinsă că există astfel de bărbați, dacă nu în orașul

nostru, atunci poate la Frankfurt. Dar ea personal nu cunoaște niciunul, poate doar de la televizor.

De aceea repet cu plăcere ceea ce mama spunea mereu: „Tot eu îmi sunt și bărbat.“

De fapt, ea doar o spunea, dar nu se ținea niciodată de cuvânt.

De când știu că-l voi omorî pe Vadim, îmi merge mult mai bine. I-am promis-o și frățiorului meu, Anton, care are nouă ani. Cred că de atunci îi merge și lui mai bine. Când i-am povestit ce vreau să fac, a căscat ochii mari și m-a întrebat cu respirația tăiată:

— Cum ai de gând s-o faci?

M-am prefăcut că sunt stăpână pe situație.

— Sunt mii de posibilități, i-am spus. Pot să-l otrăvesc, să-l strâng de gât, să-l sugrum, să-l înjunghii, să-l arunc de pe balcon, să-l calc cu mașina...

— Dar tu n-ai mașină, a spus Anton, și avea dreptate, bineînțeles.

— Deocamdată nu pot să mă apropiu de el, i-am răspuns. Știi doar că e la închisoare. Și o să mai stea după gratii încă mulți ani de-acum încolo.

— Asta înseamnă că o să mai dureze mult? a întrebat Anton.

— Așa e, am zis eu. Dar e bine și așa. Am mai mult timp să mă pregătesc. Știi tu, nu-i deloc ușor să omori pe cineva dacă n-ai mai făcut-o niciodată.

— Data viitoare sigur o să meargă mai bine, a spus Anton cu aerul unui cunoscător.

— Nu, vreau numai de data asta să-mi iasă. Nu vreau să-mi fac un hobby din asta.

M-am simțit ușurată că lui Anton i-a plăcut ideea mea. La urma urmei, Vadim e tatăl lui. Dar micuțul îl urăște la fel de mult ca mine. Dacă nu chiar și mai și. E de mult cu nervii la pământ, căci, spre deosebire de mine, lui mereu i-a fost frică de Vadim.

Acum Anton e făcut praf și sănătatea lui nu se îmbunătățește deloc, iar eu mă întreb dacă toată terapia asta folosește la ceva. Anton se bâlbâie, nu se poate concentra la școală, face pipi noaptea în pat și începe să tremure când cineva ridică vocea.

El zice că nu-și mai amintește nimic, iar eu îi răspund de fiecare dată: „Ar trebui să te bucuri!“ Și eu mă bucur că nu-mi mai amintesc nimic, deși am fost de față.

Numai despre primul meu vis pot să vorbesc cu Anton. Despre celălalt nu, pentru că, de fiecare dată când cineva pronunță cuvântul „mamă“ în prezența lui, Anton încremenește, rămâne ca trăsnit și stors de viață, de parcă tocmai l-ar fi sărutat Crăiasa Zăpezii. Mama ne citea adesea basmul despre Crăiasa Zăpezii, îi plăcea Andersen. De fapt, ea iubea totul. Dacă cineva se purta urât, mama spunea că tocmai i-a intrat un ciob de oglindă în ochi sau în inimă – un ciob din oglinda pe care, cum bine se știe, a spart-o trolul cel rău. Așa era ea.

Ca să-i fac să nu-l mai chinuie pe Anton, îi iau la palme pe toți cei care rostesc intenționat cuvântul „mamă“ de față cu el. Pe adulți bineînțeles că nu, la ei doar mă răstesc. Merge de fiecare dată. Măcar atât să fac pentru fratele meu. Asta și faptul că nu-l alung noaptea, când vine plângând în patul meu, se lipește de mine și, la un moment dat, când sună ceasul deșteptător, se sperie și face pipi pe picioarele mele.

Mă îngrijorează un pic ce se va întâmpla când îmi voi duce la îndeplinire primul vis și Vadim nu va mai trăi.

Mai demult îmi doream, bineînțeles, să fiu celebră, așa cum își dorește de altfel orice om. Nu m-ar fi deranjat să am o mamă VIP, care să zâmbească din paginile revistelor și despre care să vorbească toată lumea. Când însă am devenit într-adevăr cu toții celebri, i-aș fi sugrumat cu cea mai mare plăcere pe fotografi și pe cameramani, pe bărbații și femeile cu microfoane și carnețele minuscule, care filmau intrarea în bloc și sunau la vecini să-i întrebe câtă gălăgie a fost în seara aceea. Cine a urlat și cine a plâns, cine a fugit și dacă e adevărat că Vadim a spus „Vedeți că e sânge aici, nu călcați în el!“ și „S-a terminat, șterge-o!“.

Numai când unul dintre noi ieșea afară – eu sau Anton, căci Alissa nu se născuse încă – tăceau din gură și se dădeau înapoi, formând un culoar prin care ne lăsau să trecem, în timp ce ne urmăreau cu privirea.

Atâta le-ar fi lipsit, să-mi spună vreo vorbă mie sau lui Anton, căci atunci m-aș fi simțit cu totul îndreptățită din punct de vedere

moral să le smulg aparatele de fotografiat din mână și poate să le sparg și dinții. Prudenți, ei se dădeau cu frică înapoi. Probabil că răspândeam radiații toxice mai ceva decât Cernobîlul. Atunci m-am gândit că poate-i mai bine că nu ne pun întrebări și că eu nu mă iau de ei, pentru că mama a fost întotdeauna împotriva violenței. La urma urmelor, a trăit-o pe pielea ei.

A doua zi, mama era în toate ziarele. Prenumele ei, prima literă a numelui de familie, anul nașterii și o poză. Era fotografia pe care o aveau de la trupa ei de teatru, o poză reușită: părul roșu, fața mai puțin fardată decât de obicei, pulovărul negru. Atunci a devenit ea un star.

„Uite ce-ai făcut! Ești fericită?“ am întrebat-o. „Nu te-am avertizat? Cum ai putut să faci așa ceva? De ce te-ai măritat cu imbecilul ăla? De ce i-ai dat voie să vină cu noi în Germania? De ce l-ai lăsat să intre în casă în seara aia blestemată?“

De ce, fir-ar să fie?

„Ai fost întotdeauna o femeie tâmpită, tâmpită, tâmpită!“ i-am spus. „Cum ai putut să-mi faci asta, să fii atât de tâmpită?“

Mai târziu i-am cerut scuze. Ea nu avea nicio vină, bineînțeles. Așa era ea, nu avea ce-i face. Era cercetătoare în istoria artelor și pe deasupra și artistă. Făcea parte din acea specie de oameni care nu mai există astăzi și care doresc din toate un pic mai mult, un pic mai bun și un pic mai rafinat. Voi scrie despre asta în cartea mea, ca să afle toată lumea. Nu vreau să fie celebră numai pentru că a avut parte de o moarte atât de mizerabilă.

Am urmărit încă de la început toate articolele care apăreau în ziar. Coboram de fiecare dată la chioșc și cumpăram tot ce găseam. În primele zile n-am fost acasă, pentru că Serviciul pentru Protecția Copilului ne cazase într-un orfelinat. Dar după două zile am spus că nu mai suportăm. Noua noastră reședință nu avea niciun pic de praf, de cărți sau de viață. În schimb, avea un ficus de plastic. Am spus că cei mici vor acasă. Era important, mai ales pentru Alissa. Nu avea nici doi ani pe vremea aceea.

Ni s-a dat voie să ne întoarcem acasă, unde, ca niciodată, domnea o ordine stranie. Eram monitorizați 24 de ore din 24 de mai multe femei tunse scurt, care arătau identic și care

aveau două nume de familie, și de un bărbat pletos, și el tot cu două nume.

Nu prea îmi mai aduc aminte de zilele acelea. Știu doar că vorbeam fără întrerupere, explicându-le cum arăta viața noastră *înainte* și că trebuie să rămână exact așa cum a fost. În niciun caz nu aveau voie să cumpere alt fel de mâncare decât cea cu care eram obișnuiți. Chiar și așa, tot s-a nimerit o dată pe masă o bucată de unt bio. Mamă, ce criză am făcut atunci!

Îmi amintesc și acum privirea pe care mi-a aruncat-o una dintre femei când m-am trântit urlând la pământ, direct pe untul pe care îl călcaseam în picioare. În ochii ei se citea ușurare. Zile întregi mă tot bătuseră la cap, spunându-mi că nu e nevoie „să funcționez acum“, că pot să dau frâu liber sentimentelor, ba chiar că așa ar trebui să fac.

Eu însă nu le-am dat ascultare.

Și apoi, dintr-odată, a apărut Maria. O verișoară de gradul doi, cu trei geamantane gata să plesnească, importată din Novosibirsk. O șansă pentru „copiii traumatizați“ de a deveni din nou „o familie“.

Verișoara lui Vadim, apropo.

Fusesem de acord cu venirea ei pentru că, de când văzusem cum e la casa de copii, făcusem alergie la cuvântul „casă“. Ca să nu mai spun că nici părinții adoptivi nu prea se înghesuiau să ia în grijă trei plozi răzgâiați, copiii de ruși. Și cu atât mai puțin să se mute în locuința în ale cărei unghere, în sfârșit bine aspirate, să se ghemuiască orfanii de mamă ca niște iepuri speriați. În locuința a cărei ușă fusese fotografiată mai abitir decât Heidi Klum.

Prin urmare, Maria.

Maria are cam treizeci și cinci de ani și arată de parcă ar avea cincizeci. A lucrat la cantina unei fabrici din Novosibirsk. Maria, adică mâini bătătorite, mari cât niște lopeți, dar cu unghiile date cu lac roșu, păr scurt, oxigenat și făcut permanent, picioare butucănoase, cu varice, pe care însă nu le vezi sub ciorapii groși de lână, o duzină de rochii înflorate, un fund atât de lat, încât ar putea ateriza pe el și un elicopter, un parfum dulceag care te face să strănuți, o gură mare, dată cu roșu, obraji buhăiți, ochi mici.

Privire plină de afecțiune. De fapt, Maria așa și este, afectuoasă.

Pe Alissa a cucerit-o din prima clipă. Maria-n sus, Maria-n jos, Mașa, ma-ma-ma-mama! Nu m-am supărat pe ea din atâta lucru. E pur și simplu a dracului de mică.

A pus imediat stăpânire pe poala infinită a Mariei. Cred că zile-n șir n-a vrut să se dea jos de acolo, iar Maria era foarte agitată, pentru că nu prea putea să facă mâncare cu Alissa în poală. De parcă îi ardea cuiva să mănânce! Anton și cu mine n-am mâncat zile întregi și, la un moment dat, când el a căzut pur și simplu din picioare, l-am mai și mustrat.

I-am explicat că, dacă nu mănâncă, o să ajungă la spital. Și că Maria va fi trimisă înapoi la Novosibirsk pentru incompetență. Asta ar fi însemnat cămin sau familii adoptive diferite pentru fiecare dintre noi.

După explicații a început să mănânce. Stăteam lângă el și mă uitam cum molfăie conștiincios, fixând peretele alb cu ochii lui rotunzi și mari. Maria îi puneă tot mai multă mâncare în farfuriile. După ce a mâncat, Anton a vomat de două ori și atunci i-am spus Mariei că-i mai bine să-i dea porții mici și mai dese. Și nu mâncare așa de grasă. Și să-i dea de băut.

Gătea bine Maria. Și acum gătește bine. Mult mai bine decât mama. Maria știe să facă borș și multe alte supe sofisticate. În casă miroase întotdeauna a mâncare. Maria gătește ciorbe ca lumea, din carne de pui și de vită, cu legume și legături de verdeață. Prăjește chiftele perfect rotunde și clătite atât de subțiri, că zici că sunt dantele, nu altceva. La supermarketul rusesc din colț a descoperit un lapte condensat îndulcit, un fel de jeleu dulce, care pe vremea Uniunii Sovietice era mai căutat decât icrele negre și în care înmoaie clătitele împăturite. Pune castraveți la murat și face marmeladă din coacăze negre.

„Ne merge bine“, îi povestesc mamei. „Suntem de-a dreptul ghiftuiți. Mi-aș dori să poți și tu să guști din toate astea. Tu, care te interesai de tot ce e gustos, frumos sau insolit.“

În ziare Maria era descrisă ca fiind „singura rudă în viață dispusă să se îngrijească de cei trei frați rămași orfani“.